

Hướng dẫn trồng cây gấc cho quả to

1/ Chọn giống:

Gấc (*Momordica cochinesis*) thuộc loài thân thảo dây leo thuộc chi mướp. Cây mọc khoẻ, chiều dài có thể mọc đến 15m. Thân dây có tiết diện góc, lá Gấc nhẵn thùy hình chân vịt phân ra từ 3 - 5 thùy. Gấc là loại cây đơn tính khác gốc, hoa màu vàng nhạt, quả hình tròn sặc xanh. Khi chín quả có màu đỏ. Hạt Gấc màu nâu thẫm hình dẹt, có khía. Gấc ra hoa từ mùa hè cho tới mùa thu, đến mùa đông quả chín. Mỗi năm Gấc chỉ cho quả một lần.

a. Thời vụ trồng: Bắt đầu từ tháng 2 dương lịch.

b. Chọn giống bằng hom: Chọn những cây sai quả, quả to, chín đẹp làm cây lấy hom giống. Chọn dây gấc bánh tẻ cắt thành từng đoạn dài từ 30 - 40 cm (gọi là hom) mỗi hom phải chọn 2 - 3 đốt trở lên

2/ Chuẩn bị: Phương pháp chuẩn bị đất và thiết kế giàn leo

a. Kỹ thuật chọn đất và chuẩn bị hố trồng

Gấc không kén đất nhưng để có năng suất cao cần đào hố trồng mật độ 4 - 6 m/cây, sâu 40 - 60 cm. Trộn 20 - 30 kg phân ải với đất mùn cho 1 hố. Bón lót: 0,5 - 0,6 kg super lân, 30 - 50 g Furadan 3H để ngừa sâu bọ phá hại rễ, bón vôi từ 300 g đến 1 kg vôi/hố. Vôi cần trộn đều với đất ở đáy hố trước khi bón phân hữu cơ.

b. Thiết kế giàn leo cho gấc

Phải có giàn gấc mới ra nhiều quả và đặc biệt cho leo ngang quả sẽ nhiều hơn. Tìm hướng cho hàng gấc để tránh gió, bão làm đổ, trên một đường thẳng theo hướng gió đã chọn, trồng những cây để làm cọc như tre, tận dụng các loại cây có sẵn như: Vải, nhãn, xoài, hồng, bưởi... dây thép có khoảng không rộng 30 x 30 cm có thể giữ được từ 3 - 5 năm cách làm giàn này đang được mô hình sử dụng.

3/ Kỹ thuật trồng và chăm sóc

- Chăm sóc cây gấc khi mọc dài khoảng 30 - 40 cm, theo dõi bắt ngọn leo vào giàn và thường xuyên bắt các ngọn phân tán đều trên giàn, thường xuyên kiểm tra các gốc, gốc nào có nhiều quả sau năm thứ nhất giữ lại. Cuối mùa hoa, cắt bớt các nhánh con không có hoa để tập trung nuôi quả. Thường xuyên làm cỏ, xới nhẹ đất quanh gốc cách gốc từ 25 - 30 cm để kích thích rễ gốc phát triển.

- Bón phân: Ngoài lượng bón lót, năm đầu giữa mùa mưa bón thúc thêm mỗi hố 30 - 50 g phân hỗn hợp NPK16-16-8 để cho cây sinh trưởng mạnh cho nhiều trái, trái to.

- Tưới và thoát nước: Cây gấc cần đất đủ ẩm nhưng rất sợ úng do đó phải tưới đủ nước và thoát nước ở gốc cây cho tốt. Cây gấc cần nước nhiều nhất ở giai đoạn ra hoa

và phát triển trái. Thiếu nước trong giai đoạn này sẽ làm hoa rụng, trái phát triển kém, năng suất thấp. Độ ẩm thích hợp trồng gấc là 70 - 80 độ ẩm tối đa.

- Ngoài các biện pháp chăm sóc phân bón, tưới đủ nước trong giai đoạn cây ra hoa phát triển trái, kỹ thuật phun một số chất kích thích tố trong giai đoạn cây còn nhỏ có 1 - 2 lá thật cũng làm tăng số hoa cái trên cây. Các hoá chất thường dùng là NAA (Naphthalen Acetic Acid) phun ở nồng độ 25 - 100 ppm (phần triệu).

- Thụ phấn nhân tạo: Gấc là loại cây đơn tính (hiện chưa phát hiện thấy cây lưỡng tính). Việc thụ phấn chủ yếu nhờ gió, sâu bọ, ong bướm... để tăng năng suất tiến hành thụ phấn nhân tạo đây là cách làm có hiệu quả dùng bông ướt lấy phần trên đầu nhị của hoa đực bôi đều lên nhị của hoa cái vào thời điểm hoa đực và hoa cái đã nở đều.

- Xử lý để gốc gấc: Trong điều kiện thời tiết bình thường, sau khi hái trái gần xong vào khoảng cuối tháng 2 dương lịch cây gấc đã rụng lá gần hết, dùng dao hoặc kéo cắt dây gấc đi chừa lại một đoạn gốc dài từ 40 - 60 cm trên mặt đất, sau đó đào hố hình vành khăn rộng 20 cm, sâu 10 cm cách gốc 25 - 30 cm bón phân rồi lấp đất lại và tưới nước để gốc tái sinh chồi mới. Mỗi năm cắt dây một lần, sau 2 - 3 năm gốc gấc to sẽ cho nhiều trái nếu chăm sóc tốt

4/ Phương pháp thu hoạch và bảo quản

- Chỉ nên thu hái gấc khi quả đã chín đỏ (đỏ đến 1/2 quả). Màng đỏ bọc ngoài hạt dày và có nhiều chất béo sẽ chiết tách được nhiều dầu và caroten. Khi hái nên chọn những ngày nắng. Dùng dao sắc hoặc kéo bén cắt cuống trái chừa một đoạn dài 8 - 10cm. Quả được xếp vào trong sọt, mỗi sọt nặng khoảng 15 - 20kg để tiện vận chuyển. Dưới đáy sọt cứ một lớp quả lại để một lớp rơm rạ giữ cho quả gấc khỏi bị vỡ bẹp, nhất là khi vận chuyển đi xa. Trước khi sử dụng trái gấc cần được tồn trữ nơi thoáng mát.

- Gấc là loại cây sống lâu năm (15 - 20 năm), rụng lá về mùa đông. Khi thu hoạch xong cắt bỏ toàn bộ thân cành, chỉ để lại 30 - 50cm gốc. Đến vụ xuân từ gốc sẽ mọc lên cây mới.

Nguồn: Phununet.com